

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26CoP/56/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2517203588
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2517203588.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Jozefa Mačēja a členiek senátu JUDr. Kataríny Slováčekovej a JUDr. Ľuboslavy Vankovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti, ktoré v priebehu konania dovŕšili plnoletosť: A. B., nar. XX. marca XXXX a C. B., nar. XX. mája XXXX; a maloleté deti: D. B., nar. XX. marca XXXX a E. B., nar. XX. septembra XXXX, v konaní zastúpené opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, deti rodičov - matka: F. C. B., nar. XX. marca XXXX, bytom G. XXX, zast.: Mgr. Roman Chudý, advokát, Piešťany, Okružná 7671/1A, a otca: F. H. B., nar. XX. septembra XXXX, bytom B. XXX, o návrhu matky na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Piešťany, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Piešťany č. k. 13P/122/2017-589 zo dňa 19. júna 2020, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom prvom výroku vo vzťahu k zamietnutiu návrhu na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom D. a E. B. (zverenie detí do osobnej starostlivosti matky, určenie vyživovacej povinnosti otcovi voči deťom a odovzdanie osobných vecí detí) p o t v r d z u j e a vo vzťahu k zamietnutiu návrhu na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k plnoletému C. B. (zverenie do osobnej starostlivosti matky, určenie vyživovacej povinnosti otcovi voči C. a odovzdanie osobných vecí C.) m e n í tak, že konanie o zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k dieťaťu - C. B. (zverenie C. do osobnej starostlivosti matky, určenie vyživovacej povinnosti otcovi voči C. a odovzdanie osobných vecí C.) z a s t a v u j e .

II. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v závislom treťom výroku r u š í a vec mu v zrušenom rozsahu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom označeným v záhlaví súd prvej inštancie prvým výrokom návrh matky na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k mal. deťom - zverenie mal. detí: C., nar. XX. mája XXXX, D., nar. XX. marca XXXX a E., nar. XX. septembra XXXX do jej osobnej starostlivosti, určenie vyživovacej povinnosti zo strany otca k mal. deťom: C., D. a E. a odovzdanie osobných vecí detí: C., D. a E. zamietol; druhým výrokom konanie v časti o zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k dieťaťu - zverenie A., nar. XX. marca XXXX do osobnej starostlivosti matky, určenie vyživovacej povinnosti zo strany otca k A. a odovzdanie osobných vecí mal. A. zastavil a tretím výrokom rozhodol o trovách konania tak, že o týchto rozhodne samostatným uznesením.

2. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie po citácii § 26 a § 36 ods. 1 Zákona o rodine (ďalej len „ ZoR “); čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa; § 8 ods. 1 a 2 veta prvá Občianskeho zákonníka (ďalej len „ O.z. “); § 1, § 2 ods.1 a 2, § 57 a § 58 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „ C.m.p. “), ako aj § 161 ods. 1 a 2 § 218 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „ C.s.p. “) vecne

odôvodnil tým, že matka sa návrhom doručeným súdu prvej inštancie 14. júna 2017 domáhala zverenia detí A., C., D. a E. do jej osobnej starostlivosti, určenia výživného otcovi k A. sumou 400 eur, k C. sumou 300 eur, k D. sumou 300 eur a k E. sumou 200 eur mesačne a zároveň žiadala o odovzdanie osobných vecí detí. Rozsudkom Okresného súdu Piešťany č.k. 13P/49/2014-184 zo dňa 19. októbra 2016, ppl. 7. novembra 2016 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Piešťany č.k. 13P/49/2014-189 zo dňa 28. októbra 2016, ppl. 23. novembra 2016 bolo manželstvo rodičov maloletých detí rozvedené, maloleté deti boli na čas po rozvode zverené do osobnej starostlivosti otca, matke bola určená povinnosť prispievať na výživné pre maloleté deti, súčasťou rozsudku bola aj dohoda rodičov ohľadom styku s maloletými deťmi tak, že matka je oprávnená stretávať sa s A., s C., s D. a s E. každý týždeň v utorok v čase od 15.30 hod. do 19.00 hod., každý týždeň v stredu v čase od 15.30 hod. do 19.00 hod., každý týždeň vo štvrtok v čase od 15.30 hod. do 19.00 hod., každý párný týždeň v roku od piatku od 16.00 hod. do nedele do 19.00 hod., mimo času letných prázdnin, kedy je matka oprávnená stretávať sa s mal. deťmi prvé dva týždne v mesiaci júl a prvé dva týždne v mesiaci august v čase od pondelka od 10.00 hod. do nedele do 10.00 hod., ďalej počas vianočných sviatkov, každý nepárny rok dňa 24. decembra od 15.00 hod do 26. decembra do 15.00 hod. a každý párný rok dňa 31. decembra od 15.00 hod. do 1. januára nasledujúceho roka do 15.00 hod., ďalej bola uložená povinnosť maloletým deťom a ich rodičom podrobiť sa odbornému poradenstvu na ÚPSVaR Piešťany po dobu 6 mesiacov s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku. Ďalej bolo súdom prvej inštancie zistené, že ÚPSVaR Piešťany podal podnet dňa 23. apríla 2018 na Okresný súd Piešťany na nariadenie neodkladného opatrenia, a to z dôvodu uvádzaného dlhodobu neprimeraného psychického tlaku zo strany matky na deti, navrhol styk matky s A., C. a D. neupraviť, s mal. E. upraviť stretávanie na každú párnú sobotu od 10.00 hod. do 17.00 hod. Uznesením Okresného súdu Piešťany č. k. 13P/64/2018-97 zo dňa 22. mája 2018, v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 11CoP/64/2018-298 zo dňa 11. októbra 2018, bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým súd upravil styk matky s deťmi: A., C., D. a E. B. tak, že táto je oprávnená stretávať sa s maloletými deťmi - A., C., D. a E. v rozsahu každej tretej soboty v mesiaci v čase od 13.00 hod. do 17.00 hod. a s maloletou E. aj každú prvú sobotu v mesiaci v čase od 10.00 hod. do 17.00 hod. s tým, že otec je povinný maloleté deti na stretnutie s matkou riadne pripraviť a odovzdať ich matke v stanovenom čase v mieste bydliska matky a na rovnakom mieste maloleté deti po skončení styku v určenom čase od matky vyzdvihnúť, pričom z obsahu spisu mal osvedčené, že došlo k narušeniu vzťahu medzi matkou a deťmi, bolo konštatované, že súdom uložené výchovné opatrenie nesplnilo svoj účel, z vyjadrení detí A., C. a D. vyplynulo, že matku nechcú ani vidieť, vadí im, že matka neustále chodí pred školu, na krúžky a špehuje ich, čo sa týka E. táto uviedla, že by sa chcela s matkou stretávať každý druhý týždeň na víkend, pričom však i ona potvrdila existenciu konfliktných situácií vyvolávaných matkou v súvislosti so stretávaním. Matka detí vo svojom vyjadrení poukázala na nevhodné správanie sa detí voči nej, na D. dokonca na OO PZ Vrbové podala oznámenie, že jej odcudzila z kolobežky rukoväť, súd mal ďalej z obsahu spisu za osvedčené, že matka opakovane podáva oznámenia, že jej otec neodovzdáva deti tak, ako je stanovené v rozsudku, pričom je opakovane privolávaná polícia v súvislosti s realizáciou stretávania sa matky s deťmi, čo rozhodne nie je v súlade so záujmami detí, ďalej bolo poukázané na list riaditeľky ZŠ, B. XXX, D. zo dňa 6. októbra 2017, ktorý je obsahom spisu, ktorým táto upozorňuje na porušovanie práv dieťaťa matkou, uvádzajúc, že matka svojim správaním znepríjemňuje prácu pedagogickým zamestnancom, obťažuje ich a vytvára nekomfortné prostredie ostatným žiakom a ich rodičom, pričom na správanie matky sa sťažujú i rodičia detí navštevujúcich predmetnú školu. Súd mal z obsahu spisu za osvedčené, že stále dochádza ku konfliktným situáciám v súvislosti s realizáciou stretávania sa matky s deťmi. Naposledy, ako je zo spisu zrejmé, došlo k incidentu 3. mája 2018 pri ZŠ B., D., pričom E. bola i na ošetrení u detskej lekárky, ktorá kolízneho opatrovníka už predtým upozornila na zvláštne správanie sa matky, pričom súd dospel v danom prípade k záveru, že je tu dôvodné, poukazujúc pritom na záujem mal. detí zúženie styku matky s deťmi, aby tak boli eliminované stresové situácie a psychický tlak detí, ktorému sú tieto vystavované, čo má na ne nepochybne negatívny dopad. Súdom prvej inštancie bolo zistené, že matka napriek tomu, že Krajský súd v Trnave v uznesení č.k. 11CoP/64/2018-298 zo dňa 11. októbra 2018 apeloval na ňu, aby sa nedomáhala styku s deťmi mimo súdom upraveného času a násilnou formou, pretože nie je v záujme mal. detí, aby boli vystavované sústavným stresujúcim situáciám, ktoré by takéto správanie vyvolalo a s najväčšou pravdepodobnosťou by sa v dôsledku neho vzájomné vzťahy ešte viac zhoršili, toto nerešpektovala. Rozsudkom Okresného súdu Piešťany, č.k. 13P/9/2019-197 zo dňa 27. apríla 2020 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Piešťany, č.k. 13P/9/2019-215 zo dňa 7. mája 2020 bolo o.i. rozhodnuté tak, že sa zakazuje styk matky s deťmi : C., D. a E., vo veci bolo matkou podané odvolanie. Z vypracovaného znaleckého posudku zo dňa 20. marca 2019 o.i. vyplynulo, že v záujme maloletých detí zmeniť súčasnú formu osobnej starostlivosti otca na osobnú starostlivosť matky alebo na striedavú osobnú starostlivosť oboch rodičov sa aktuálne

na základe výsledkov znaleckého vyšetrenia nejavi byť prínosným riešením, také by bolo, ak prijímú obidvaja navrhnutý postup. Z obsahu znaleckého posudku tiež vyplýva, že matka je ochotná podrobiť sa doporučeniam mediátora aj psychológa pre nadviazanie komunikácie s manželom ohľadom prístupu k deťom, zmeniť svoje správanie na akceptovateľné pre deti v škole, pri stretávaní sa s nimi. Matka opakovane súdu uviedla, že nie je dôvod, aby ona navštevovala psychológa, ona sa správa normálne, správanie detí je spôsobené výlučne manipuláciou otca, nie jej správaním, ona nemá dôvod na ňom nič meniť. Ako ďalej vyplýva zo znaleckého posudku vypracovaného znalcami matka má k maloletým deťom vzťah s naliehaním a vynucovaním si ich pozornosti aj nevhodnými prostriedkami cez iné osoby - v škole, cez políciu a pracovníkov sociálnej služby, matka nie je schopná deťom ponúknuť skutočnú, ničím nepodmienujúcu lásku, maloletí ju vnímajú ako robota bez empatie, matka sa viac zameriava na splňanie ich výkonových parametrov, než na to, aby ich ľúbila také aké sú, resp. bezpodmienečne, pričom táto skutočnosť najviac prispela k tomu, že deti matku odmietajú, vlastná skúsenosť detí s matkou je žiaľ zlá. Znalec PhDr. Andrej Benkovič o.i. uviedol, že matka sa správa v situáciách v integrovaní s deťmi ako slon v porceláne, je tam vysoká miera tzv. nemeckého temperamentu, čo v preklade znamená príliš zameranie na výkon a výsledky, menej empatie, resp. vcitovania sa, a to z hľadiska temperamentu, aj keď to nemožno vnímať ako patológiu, to môže byť príčinou odmietania. Ďalej uviedol, že si nemyslí, že by pozitívne zásahy otca mali nejaký vplyv, aby deti matku neodmietali, je potrebné, aby sa matka zamyslela nad niektorými vecami, pozmenila ich, deti sa necítia byť zo strany matky prijímané tak, ako by mohli byť. Matka by sa mala s niekým poradiť ohľadom stratégie, aby mala väčší úspech s deťmi, nepostrehol u matky pripustenie si i vlastného pochybenia pri výchove maloletých detí, ktoré mohlo viesť k narušeniu ich vzťahu, matka viní za tento stav všetkých okrem seba, pričom nezistil ochotu matky prispôbiť sa a zmeniť svoje správanie aj pod vplyvom psychoterapeuta za účelom zlepšenia jej vzťahu k deťom, matka asi nie je v súčasnom stave schopná uprednostniť potreby a záujmy maloletých detí na úkor svojich vlastných potrieb a záujmov. I. A. J., K. o.i. uviedol, že jednanie matky deti hodne obmedzuje, zaväzuje, ich život zaťažuje, napr. nesúhlas, keď mal ísť C. na výlet, vyhýbanie sa detí matke je pochopiteľné, matka by mala prehodnotiť svoje správanie aj keď jej povahová vlastnosť vysokej náročnosti na okolie sa ťažko prehodnocuje, ale dá sa s tým niečo urobiť psychoterapeutom alebo psychológom. Poukazujúc na obsah znaleckého posudku rodičia uzatvorili dohodu s Centrom pre deti a rodiny Myjava za účelom obnovy vzťahu matky s deťmi a zlepšenia komunikácie rodičov. Ako vyplývalo zo správy psychológa Centra pre deti a rodiny Myjava matka si neuvedomuje činy svojho správania, ktoré sa podpisujú na tom, že deti odmietajú stretávanie s ňou, matkino správanie - napr. prenasledovanie, vypočúvanie, podávanie trestných oznámení negatívne vplyva na duševný vývin maloletých detí, pričom súdom určené stretávanie s matkou nie je v záujme maloletých detí a nepriaznivo vplyva na ich duševný vývin a psychickú pohodu. Z vyššie uvedeného vyjadrenia kolízneho opatrovníka zo dňa 4. októbra 2019 vyplývalo, že matka nerešpektovala pomoc psychológov a ich odporúčania, spolupráca s centrom bola ukončená, nevideli ďalší význam tejto spolupráce a považujú to za záťaž detí. Následne matka deti ako vyplýva z obsahu spisu OS PN sp. zn. 13P/9/2019 zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 2. októbra 2019, uviedla, že má záujem spolupracovať s psychoterapeutičkou I. J. A., ako však vyplývalo z výpovede matky pred súdom dňa 13. januára 2020 v rámci konania vedeného na prvoinštančnom súde pod sp. zn. 13Em/3/2017, matka sa dohodla na skončení spolupráce s touto psychologičkou. Uviedla, že táto sa v tom celom strácala a nie je dôvod, aby ona navštevovala psychológa, správa sa normálne. Z obsahu spisu mal súd prvej inštancie za preukázané, že i naďalej pretrvávajúce nezmenené správanie sa matky k deťom, nezmenil sa jej postoj, matka si neuvedomuje následky svojho správania, v dôsledku čoho ju aj deti odmietajú, ako napr. podávanie trestných oznámení, sústavné vyhľadávanie detí, vynucovanie si ich pozornosti, naliehanie na deti a to aj nevhodnými prostriedkami cez iné osoby - v škole, cez políciu, lekárov, a pracovníkov sociálnej služby a pripustenie vlastného pochybenia pri výchove detí si absolútne nepripúšťa, pričom za tento stav viní všetkých okrem seba (otca detí, kolízneho opatrovníka, Okresný súd Piešťany, Krajský súd v Trnave, znalcov, psychológov, lekárov, školu a pod.), nemá ochotu prispôbiť sa a zmeniť svoje správanie a to ani pod vplyvom psychológa za účelom zlepšenia jej vzťahu k deťom. Ďalej z obsahu spisu vyplývalo, že správanie sa matky k deťom negatívne vplyva na duševný vývoj detí a ich psychický stav, jej správanie deti obmedzuje, zaväzuje, zaťažuje, vyvoláva u nich stresové situácie, ktoré sa matka nesnaží eliminovať. Súd prvej inštancie taktiež poukázal napr. na do spisu prvoinštančného súdu sp. zn. 13P/9/2019 doložené vyjadrenie riaditeľa školy Gymnázia Pierra de Coubertina zo dňa 24. apríla 2020, keď matka detí sama uviedla, že chce, aby deti C. a D. navštevovali v nasledujúcom školskom roku evanjelické náboženstvo a nie ako doteraz etiku a katolícke náboženstvo, pričom uviedla, že názor detí nezisťovala. Taktiež súd prvej inštancie poukázal na vyjadrenie matky na pojednávaní konanom dňa 27. apríla 2020 v rámci konania vedeného na prvoinštančnom súde pod sp. zn. 13P/9/2019, kedy táto uviedla, že I. L., detská lekárka detí do konca januára 2020 sa už nemohla

pozerať na to, ako sú deti psychicky týrané svojím otcom, z vyššie uvedeného je však zrejmé, že už v podnete ÚPSVaR Piešťany doručenom súdu dňa 23. apríla 2018 kolízny opatrovník poukazuje na tú skutočnosť, že ich telefonicky upozornila I. L. na zvláštne správanie sa matky mal. detí B., taktiež z úradného záznamu ÚPSVaR Piešťany zo dňa 14. januára 2020 vyplýva, že kolízneho opatrovníka kontaktovala I. L., ktorá uviedla, že požiadala otca, aby všetky mal. deti prehlásil k inému pediatriovi, nakoľko ona už ďalej nezvláda šikanujúce správanie matky, tiež deti, hlavne A. má z matky psychické problémy, táto situácia je pre ňu neznesiteľná a s matkou detí už nechce prichádzať do kontaktu. Poukazujúc na vykonané dokazovanie, uvádzajúc, že matka nerešpektuje pomoc psychológov a ich odporúčania, uvádzajúc, že ona sa správa normálne a nie je dôvod, aby navštevovala psychológa, pričom nemá záujem zmeniť svoj postoj k deťom, a to ani napriek usmerneniam zo strany súdu, prokurátora, ako i kolízneho opatrovníka, dospel súd prvej inštancie k záveru, že v danom prípade rozhodne nie je dôvodné a v záujme detí: C., D. a E., aby boli zverené do osobnej starostlivosti matky v zmysle jej návrhu, preto rozhodol tak, že návrh matky na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k mal. deťom - zverenie detí: C., D. a E. do jej osobnej starostlivosti, určenie vyživovacej povinnosti zo strany otca voči deťom: C., D. a E. a odovzdanie osobných vecí detí: C., D. a E. zamietol, pričom navyše uviedol, že v danom prípade nebolo dôvodné a v záujme detí ani ich prípadné zverenie do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Taktiež súd prvej inštancie uviedol, že pri rozhodovaní prihliadol i na názor mal. detí, poukazujúc pritom na obsah § 38 ods. 1 C.m.p., v zmysle ktorého, ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne. Súdom prvej inštancie, poukazujúc na záujem mal. detí, tiež na obsah znaleckého posudku, apeloval na otca detí, aby vzhľadom k tomu, že deti sú v jeho osobnej starostlivosti, sa snažil odmietavý postoj mal. detí voči matke korigovať, pričom je neprípustné, aby deti voči matke vystupovali dehonestujúco a degradujúco. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. V priebehu konania nadobudla A. plnoletosť dňom XX. marca XXXX. V zmysle § 36 a § 26 ZoR súd môže rozhodovať o úprave, resp. zmene úpravy výkonu rodičovských práv a povinností len vo vzťahu k maloletému dieťaťu, a to v konaní podľa § 111 C.m.p. vo veciach starostlivosti súdu o maloleté dieťa. Vychádzajúc z uvedeného je zrejmé, že v dôsledku dosiahnutia plnoletosti dieťaťa v priebehu konania neboli splnené procesné podmienky pre jeho ďalšie vedenie, a keďže ide v tomto prípade o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, súd s poukazom na § 161 ods. 2 C.s.p. v spojení s § 2 ods. 1 C.m.p. konanie v časti o zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k dieťaťu - zverenie A., nar. XX.X.XXXX do osobnej starostlivosti matky, určenie vyživovacej povinnosti zo strany otca k A. a odovzdanie osobných vecí mal. A. zastavil.

3. Voči výroku rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým tento zamietol návrh matky na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k mal. deťom (zverenie C., D. a E. do jej osobnej starostlivosti, určenie vyživovacej povinnosti otcovi a odovzdanie osobných vecí detí) podala odvolanie matka, ktorá navrhla, aby Krajský súd v Trnave, ako súd odvolací, rozsudok Okresného súdu Piešťany, sp. zn. 13P/122/2017 zo dňa 9. júna 2019 v odvolaní napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uviedla, že v konaní bolo nesporne preukázané, že styk matky s deťmi upravený viacerými rozhodnutiami Okresného súdu Piešťany, čiastočne potvrdenými i Krajským súdom v Trnave sa v zásade nerealizoval, od istého času prakticky vôbec, pričom dôvodom tohto je odmietanie matky zo strany maloletých detí, ktoré odmietali s ňou sa stretnúť a to v akomkoľvek nariadenom rozsahu. Práve absencia styku matky s deťmi je základným aspektom, ktorý determinuje celý okruh širších vzťahov a problémov v rámci vzťahu matka - deti, ale i matka a otec detí. Styk matky s deťmi sa nerealizuje nielen v osobnej rovine, ale ani prostredníctvom telefónu či internetu, kedy deti pokusy matky o takýto kontakt ignorujú, alebo majú matku priamo zablokovanú. Rovnako kontakt matky detí s ich otcom je najmä zo strany otca veľmi stručný, spravidla dehonestujúci a ironický. Z vykonaného dokazovania (pozn. napr. SMS komunikácia matky maloletých detí s týmito deťmi, ktorej prepis bol obsahom spisu, resp. pripojeného spisu) vyplýva, že deti s matkou po odchode zo spoločnej domácnosti komunikovali, kedy ich matka napr. vozila do školy alebo na krúžky. Z obsahu tejto komunikácie tiež možno prijať záver, že deti po určitom čase prakticky bezdôvodne začali na matku útočiť v tejto komunikácii, reakcie detí boli neprimerané a vo vzťahu k matke urážlivé. Postupom času pritom prišlo k takému zvratu vo vzájomnom vzťahu detí s matkou, že tieto odmietajú akýkoľvek styk, nie len osobný s matkou, ale i ďalšími príbuznými z jej strany. Matka navrhovala vykonať výsluch detí a to priamo súdom, nakoľko ich vek a rozumová vyspelosť by takýto postup umožňovali a podľa jej názoru by minimálne u starších detí takýto postup nebol v ich neprospech a nemohol im uškodiť. Je pravdou, že deti sa vyjadrovali v rámci styku s kolíznym opatrovníkom, centrom pre deti a rodinu či v rámci znaleckého dokazovania, avšak podľa názoru matky deti nikdy neprezentovali konkrétne dôvody, pre ktoré sa s matkou stýkať

odmietajú. Zo záverov znaleckého posudku vyplýva, že dôvodom odmietania matky zo strany jej detí mala byť zlá vlastná skúsenosť týchto detí s matkou, pričom však nie je zrejmé, v čom konkrétnom táto skúsenosť mala spočívať. Ak deti vyčítajú matke, že táto na nich podávala oznámenia, chodila za nimi do školy či snažila sa ich kontaktovať, tak tieto dôvody už len z ich povahy možno vylúčiť ako skutočné dôvody aktuálneho vzťahu a postoja detí k matke, keďže v dobe, kedy sa styk aspoň čiastočne realizoval zjavne matka nemala takéto úkony dôvod robiť, a teda ak tieto úkony nevykonala, potom v ich dôsledku nemohol vzniknúť negatívny vzťah detí s matkou. Na druhej strane uvedené úkony (napr. oznámenie o nerealizovaní styku v zmysle rozhodnutia) matka urobila až v čase, kedy sa styk s deťmi nerealizoval a teda v čase, kedy už deti matku z dôvodu údajnej vlastnej negatívnej skúsenosti odmietali. Je zrejmé, že dôvodmi odmietania matky zo strany detí nemôže byť len vlastná negatívna skúsenosť týchto detí s ich matkou, ale za tieto dôvody matka považuje i manipuláciu zo strany otca, jeho laxný prístup k výchove a nesporne i prístup otca k životu všeobecne. Z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že matka je zameraná i na dosahovanie výsledkov, vo výchove je tá prísnejšia, vyžaduje plnenie povinností, kým otec necháva veci viac plynúť. Skutočnosť, že matka je vo vzťahu k výchove detí tou prísnejšou bola pritom v konaní preukázaná nielen závermi znaleckého dokazovania, ale aj podporne predloženými dôkazmi o študijných výsledkoch detí, ktoré po tom, ako opustili spoločnú domácnosť značne zhoršili svoj prospech. Pritom je možné za nesporné považovať skutočnosť, že v záujme dieťaťa nebude výchova k nedbanlivému plneniu povinností, resp. ich úplná ignorovanie. V rámci vyjadrení detí pred jednotlivými orgánmi pritom nikdy z ich strany neboli uvedené konkrétne dôvody odmietania matky a to ani len všeobecne, deti sa zväčša obmedzili na strohé konštatovanie, že s matkou sa stýkať nechcú. Tieto skutočnosti mali byť dôvodom na vypočutie detí v konaní pred súdom samotným, nakoľko možno predpokladať väčšiu autoritu súdu, ktorá by okrem objasnenia skutočných dôvodov mohla deti viesť i k uvedomeniu si existencie pravidiel, potreby ich dodržiavania a potreby zachovať voči vlastnej matke elementárnu slušnosť aj keby sa táto vo vzťahu k deťom správala akokoľvek. Tento dôkaz zo strany súdu pritom nebol vykonaný, súd sa uspokojil so stanoviskami detí získanými v rámci iných úkonov vykonaných s nimi. Kolízny opatrovník pri rozhovoroch s deťmi neskúmal dôvody postoja detí k matke, deti boli vždy vypočúvané spoločne a kolízny opatrovník sa uspokojil s tvrdeniami detí, že k matke ísť nechcú. Deti sa v rámci stretnutí v centre pre rodiny a deti nevracali do minulosti a zamestnanci centra sa rozprávali s deťmi iba spolu, to znamená, že ich výpovede boli zmanipulované (otcom, osobami, s ktorými dlho žijú, jedno dieťaťa druhým ovplyvnené, čo povie jedno, povie aj druhé dieťa ...), resp. deti hovorili vopred pripravené alebo naučené frázy a keď nevedeli rýchlo reagovať (najviac E.), tak mali povedať „neviem“, „nepamätám si“ a tiež mali jednotlivé situácie zle vysvetlené, resp. tendenčne, jednostranne, iba otcom a ním zmanipulovanými osobami. Rovnako znalci vraj hovorili s každým dieťaťom zvlášť, ale tiež sa do minulosti vracali nechceli, takže určite neriešili žiadne konkrétne situácie detí s matkou a spolu s deťmi matku znalci nevideli, takže si nemohli ich krivdy voči matke nikde vyrozprávať a vysvetliť. Matka doteraz nevie, čo konkrétne jej ktoré dieťa vyčíta. Ak bude mať možnosť sa s jednotlivým dieťaťom stretnúť a vysvetliť mu každú jednu konkrétnu výčitku voči nej, určite to pochopí a bude sa na daný problém inak pozeráť, ako keď to má vysvetlené iba otcom. Následne dieťa možno zmení aj pohľad na otca a príde samé ku matke. Len musí nastať tá situácia, že dieťa si ma chce vypočuť a chce to aj pochopiť. Znalci sa detí nepýtali na dôvody, prečo sa nechcú s matkou stretávať, deti rozprávali samé, čo mali otcom naučené a vsugerované (napr. matka vás iba vláči po krúžkoch, matka vás iba núti sa učiť a robiť to, čo nechcete, musíte jesť, čo navarí, robiť iba to, čo povie, nesmiete sa hrať na elektronike, kedy chcete, chceš tu naozaj zostať s matkou a robiť iba to, čo ona povie ?..). Otec vylúčil matku z akéhokoľvek rozhodovania o živote detí a to i v najzásadnejších otázkach týkajúcich sa napr. zdravotného stavu či vzdelávania detí. Ani v najmenšom rozsahu otec neinformuje matku o zdravotnom stave detí a potrebe vykonania aspoň tých najzásadnejších zdravotníckych zázkrov, pričom potom vyčíta matke, že sa táto domáha informácií od toho, kto poskytuje deťom zdravotnú starostlivosť. Keby si otec plnil svoju základnú zákonnú povinnosť informovať matku o týchto skutočnostiach, potom by nemala najmenší dôvod dožadovať sa informácií o zdravotnom stave od iných subjektov. Rovnaká situácia nastáva v prípade vzdelávania detí, kedy má matka v zásade len informácie z informačného systému školy, pretože deti ani ich otec jej komplexnejšiu informáciu nepodávajú. Rovnako zo strany otca prichádza k svojvoľným zmenám v zvolených predmetoch, ktoré bude to - ktoré dieťa navštevovať, a to aj bez konzultácie, nieto ešte s jej súhlasom, naproti tomu, keď sa matka domáha zmeny či už mimosúdne alebo súdnou cestou, tak sa jej to vyčíta. Zo strany detí absentuje akákoľvek, čo i len najmenšia úcta k ich matke a schopnosť prejavovať jej úctu či rešpekt, deti sa na adresu matky často vyjadrujú vulgárne, prípadne túto v lepšom prípade úplne ignorujú. Rovnako bolo preukázané, že minimálne ignorantsky sa adresu matky vyjadruje i otec maloletých detí, ktorý sa vo vzájomnej komunikácii obmedzuje na laxné vyjadrenia typu „zisti si sama“ alebo „opýtaj sa detí“. Pokiaľ ide o samotnú komunikáciu detí a ich postoj

a jeho prejav vo vzťahu k matke, tak tento možno považovať za najjasnejší prejav zlyhania otca detí v ich výchove, kedy tento nie je schopný zabezpečiť ani najelementárnejšiu úctu detí k vlastnej, biologickej matke. Maloleté deti sa na adresu vlastnej matky vulgárne vyjadrujú i v jej prítomnosti, či dokonca jej priamo vulgárne nadávajú. Takýto prípad bol zdokumentovaný a preukázaný v rámci konania, kedy C. matke vulgárne nadával a vyhrážal sa jej zabitím, pričom o tomto matka urobila oznámenie na polícii a to na základe podnetu príslušníka policajného zboru, ktorý bol účastný tohto vystúpenia. Napriek tomu, že urobenie tohto oznámenia bolo matke vyčítané a to z dôvodu, že takýmito úkonmi narúša svoj vzťah s maloletými deťmi, otec k tomuto incidentu nezaujal žiadne stanovisko, neuviedol ako zjednal nápravu a tento incident v zásade ignoroval, pritom má deti zverené do osobnej starostlivosti, preto je zodpovedný za ich výchovu v celej svojej šírke a tak zásadné okamihy v zlyhaní správania detí nemožno len tak z jeho strany ignorovať a tento jeho postoj potom ani akceptovať. Za povážlivé treba považovať tlak nie len otca detí, ale i kolízneho opatrovníka, v dobe, kedy C. potreboval súhlas matky s účasťou na školskom výlete do Prahy. Je pozoruhodné, že syn, v tom čase približne 15 ročný nebol schopný vypýtať si tento súhlas od vlastnej matky sám, avšak vyjadrovať sa vulgárne a agresívne bol schopný už v rádovo mladšom veku. Rovnako otec vedel od matky požadovať udelenie tohto súhlasu, naproti tomu zaslať matke informáciu o tom, že niektoré z detí potrebuje vykonať operačný zákrok už schopný nie je. U detí absentuje vôľa stretávať sa s ďalšími príbuznými z matkinej strany, najmä starými rodičmi, kedy deti dôvodja obavou, že na týchto stretnutiach by bola prítomná matka. Napriek tomu, že tieto „obavy“ sú v čisto teoretickej rovine, ničím nepodložené, nie je zrejmé, z akého dôvodu deti nie sú schopné prejaviť ani len ochotu komunikovať so starými rodičmi z matkinej strany aspoň telefonicky či prostredníctvom internetu a z akého dôvodu majú problém rešpektovať a prejaviť aspoň minimálnu úctu i týmto príbuzným. Matka opakovane poukazuje na to, že jej tvrdenia, že vo veci zlyhal celý rad zainteresovaných osôb sa zakladajú na pravde a nemožno len konštatovať, že „vini všetkých s výnimkou seba“ zbaviť sa tejto zodpovednosti. Zo znaleckého dokazovania jednoznačne vyplynulo, že vzťah detí s matkou sa zhoršoval postupne, i keď konkrétne dôvody zistené neboli, resp. prezentované dôvody neobstoja. Po opustení spoločnej domácnosti matka s deťmi dokázala komunikovať a deti aspoň minimálne matku akceptovali, napriek tomu, keď sa styk matky s deťmi nerealizoval v stanovenom rozsahu a matka sa domáhala nariadenia výkonu rozhodnutia, pričom návrh na výkon bol podaný v dobe, kedy vzťah matka a deti nebol tak narušený, ako je tomu dnes, Okresný súd Piešťany, vo veci výkonu rozhodnutia nekonal približne 3 roky a o tejto dobe, kedy vzťahy maloletých detí s matkou boli zásadne narušené a styk prakticky nerealizovaný súd vyhlásil výkon za neprípustný. Napriek tomu, že Okresný súd Piešťany v jednoduchej právnej veci, v zásade administratívnej nekonal približne tri roky, nezabezpečil výkon vlastného rozhodnutia, ktoré tak stráca akýkoľvek elementárny, čo i len formálny význam, pričom ten istý súd vyčíta matke, že ju vinní za aktuálnu situáciu. Prírodzene je možné len v rovine hypotéz uvažovať, či by styk matky s deťmi, ak by bol výkon nariadený v dobe podania návrhu, prírodzene akceptujúci čas nevyhnutný na vykonanie procesných úkonov a postupov, sa bol býval realizoval, je však nesporné, že takáto dĺžka konania u matky objektívne a spravodlivo vyvoláva pocit krivdy a nemožno ju za to viniť. Obdobné platí i pre postupy ďalších orgánov, napr. centrum pre rodiny a deti, ktoré vyčíta matke chyby v komunikácii s deťmi. Rovnako žiadosti matky o pomoc kolízneho opatrovníka zostávali po väčšinu času nevypočuté. Pokiaľ ide o spoluprácu s odborníkmi matka pre komplexnosť uvádza, že s príslušnými orgánmi vždy spolupracovala, aj nad rámec súdom určených povinností komunikovala so znalcami, zúčastnila sa stretnutí s plateným psychológom a pod. Pokiaľ by otec maloleté deti riadne na styk pripravil, nielen fyzicky, ale deti na styk aj motivoval a tento styk by sa realizoval, matka by nemala o čom podanie spraviť. Je neprípustné viniť kohokoľvek za to, že sa dostupnými prostriedkami v zmysle a súlade s právnym poriadkom domáha svojich práv, naproti tomu osoba, ktorá rozhodnutie súdu neplní ostáva nepovšimnutá. Deti sa v konaní vyjadrovali v tom zmysle, že s matkou sa stýkať nechcú, treba však povedať, že i bez ohľadu na skutočnosť, že toto svoje rozhodnutie odôvodnili argumentami vlastnými, pre platnosť a záväznosť akejkoľvek povinnosti - či už uloženej zákonom alebo orgánom v rámci jeho rozhodovacej právomoci je vôľa plniť túto povinnosť zo strany povinného subjektu zväčša irelevantná, opačným výkladom prichádza k popretiu základov fungovania spoločnosti. Deťom malo byť zo strany nielen otca, ale aj iných zainteresovaných subjektov vysvetlené, že povinnosti uložene rozhodnutím sa plniť musia a i vo svojom budúcom živote sa budú stretať s radou povinností, ktoré zrejme nebudú v súlade s ich prianím, ale nemožno ich ignorovať bez hrozby sankcie či postihu. Prístup v zmysle nechceš - nemusíš je nie len nesprávny, ale pre výchovu detí a tvorbu ich postoja k pravidlám a autoritám až zhubný. Totožné platí o podaniach, ktoré matka urobila na súdoch a ktorými sa domáha rozhodnutí s rôznym obsahom. Všetky tieto návrhy matky boli založené na tej skutočnosti, že medzi ňou a otcom maloletých detí absentuje akákoľvek zmysluplná komunikácia zo strany otca, kedy tento matku vylúčil z akéhokoľvek rozhodovania o maloletých deťoch a

matka potom nemá inú možnosť, ako sa nápravy domáhať súdnou cestou. Pokiaľ by otec maloletých detí bol schopný matke poskytnúť dostatok informácií o plánovaných zmenách, zásadných rozhodnutiach, potrebách a pod. matku maloletých detí vopred informovať, tieto s matkou i konzultovať a brať na zreteľ i jej názor, väčšina sporov by nebola vznikla pre absenciu akéhokoľvek dôvodu. Naproti tomu stav vecí je taký, že otec maloletých svojvoľne zmení predmety, ktoré niektoré z detí navštevuje, bez súhlasu či vedomia matky, keď sa však ona domáha zmeny je jej toto jej konanie vyčítané. Keď otec maloletých detí laxne pristupuje k starostlivosti o zdravotný stav a po odporúčaní prvého lekára rozhodne o operácii dieťaťa bez hľadania alternatív, matka o tomto nedostane žiadnu informáciu, a napriek tomu, že zabráni takémuto lekárskeму zákroku nájdením vhodnejšej formy, je jej to opäť vyčítané. Najzásadnejšia je nesporne neschopnosť otca viesť deti k správne postoju k ich matke, nemožno ale opomenúť ani značné zhoršenie výsledkov vo vzdelávaní u viacerých detí, či nedôkladné zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti. Rovnako nemožno nepoukázať na skutočnosť, že otec ide deťom zlým príkladom, keď sám nedokáže s ich matkou komunikovať, nerešpektuje súdne rozhodnutia, ataky detí na adresu matky ponecháva bez akejkolvek nápravy, matku vylúčil z rozhodovania o deťoch. Sama skutočnosť, že matka je podľa názoru znalcov prísnejšia v istej miere môže podmieňovať vzťah detí s ňou a preferenciu otca zo strany maloletých detí, avšak ani jej zameranie na výsledky alebo iné charakterové vlastnosti nemožno považovať za natoľko negatívnu črtu jej povahy, ktorá by odôvodňovala vlastné vylúčenie matky zo starostlivosti o deti. Je prirodzené a zrejme i vhodné, ak maloleté deti vyrastajú v prostredí a starostlivosti rodičov, ktorí nemajú úplne totožné prístupy k životu a jeho jednotlivým aspektom, deti musia navyše byť vedené k plneniu povinností a byť vystavené i určitému tlaku na dosahovanie výsledkov. Rovnako tvrdenia, že matka nie je schopná deti milovať bezpodmienečne je minimálne sporná, každý rodič prirodzene má určité predstavy o vlastnom dieťati, o jeho budúcnosti, živote a úspechu v ňom, bez ohľadu na vlastné vnímanie jeho obsahu, nemožno však prijať záver, že matka maloletých detí svoje deti úprimne nemiluje. Rovnako nemožno prijať záver o tom, že trvanie na plnení povinností je dôkazom toho, že tento cit zo strany matky maloletých detí v jej vzťahu k deťom absentuje, ba práve naopak, konanie matky možno z veľkej časti pripísať jej zúfalej situácii a túžbe s deťmi sa stykať a podieľať sa na ich výchove a starostlivosti o ne. Podľa názoru matky sa navyše tvrdenia znalcov o jej prísnejšom postoji k výchove nezakladajú na pravde, napríklad keď mal ísť C. do Prahy zo školy, tak matke povedal, že keď mal zhoršené známky, otec mu zobral telefón alebo mu zakázal PC, tablet. Matka popiera, že bola v spoločnej domácnosti tá prísnejšia. Iba deti vodila do školy, na krúžky, tak ich vždy volala, keď už bolo treba ísť, alebo sa najesť, ísť spať. Do školy sa deti pripravovali samé, nebolo im treba pomáhať, iba C. (celá trieda) musel písať na prvom stupni domáce diktáty, so všetkými matka prebrala prípravu na 8-ročné gymnázium formou hry, všetko sa im snažila robiť formou zábavy, ich to vždy tešilo, a teraz to matke deti vyčítajú. Skutočnosť je však taká, že matka im dala na výber veľa a oni sa mali časom rozhodnúť, pri ktorom krúžku napríklad zostanú, ale všetku tú námahu okolo toho znášala sama matka (vozenie na krúžky, strava, veci k tomu potrebné a pod.). Otcovi detí vadilo, že peniaze idú na vzdelanie detí a že občas musí deti niekde vyzdvihnúť a tiež, že deti budú šikovnejšie ako on, lebo on ako dieťa iba sedel pri matkinej sukni a pri mori bol prvýkrát s matkou až v roku 2001. Matka niektoré z úkonov či vlastných konaní robí len v snahe domôcť sa výkonu rozhodnutia, dodržiavania povinností, iné len v snahe získať informácie deťoch, iné v úprimnej snahe deťom pomôcť a podieľať sa na starostlivosti o ne. Prirodzene tieto úkony alebo vlastné konanie matky môžu vyvolať dojem o istej miere šikany zo strany matky, avšak treba uviesť, že v prípade, ak by otec a maloleté deti dodržiavali rozhodnutia súdov a prejavovali elementárnu slušnosť, k väčšine podaní ani incidentov by n1mohlo prísť. Za konkrétne konanie je nesporne zodpovedná matka, za formu týchto úkonom ako i ich obsah, avšak za dôvod tohto konania, jeho príčinu či spúšťač je zodpovedný otec maloletých prípade samotné maloleté deti. Tieto skutočnosti sú pritom súdom v rámci rozhodnutia prakticky úplne ignorované, čo podľa matky nie je správne a ani objektívne.

4. Z vyjadrenia Okresnej prokuratúry Piešťany zo dňa 2. decembra 2020 k odvolaniu matky vyplynulo, že ho nepovažuje za dôvodné, pretože s poukazom na vykonané dokazovanie v tejto veci bolo v súdnom konaní riadne preukázané splnenie všetkých zákonných podmienok pre zamietnutie návrhu matky na predmetnú zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. Dokazovanie v danej veci bolo vykonané v dostatočnom rozsahu, vrátane zisťovania názoru detí k rodičom a k ich výchove. Súd prvej inštancie dospel k správnym skutkovým záverom. Vykonanie výsluchu detí súdom, ktoré navrhla matka, by nebolo v záujme detí a to predovšetkým na výsledky rozsiahleho dokazovania v danej veci a dlhodobý negatívny postoj detí k matke (neprimeraný psychický tlak matky na deti v dlhšom časovom období) a odmietanie matky zo strany detí, najmä z dôvodu jej neadekvátneho správania sa k deťom (sústavné vyhľadávanie detí, vynucovanie si ich pozornosti, podávanie trestných oznámení). Matka

detí v žiadnom smere v priebehu celého konania dostatočným spôsobom nepreukázala spôsobilosť samostatne a riadne sa starať o deti, čo potvrdilo najmä znalecké dokazovanie vykonané znalcami PhDr. Benkovičom a MUDr. Garajom (znalecký posudok č. 95/2018, č. 1/2019) a záverečná správa Centra pre deti a rodiny Myjava, pracovisko Nové Mesto nad Váhom zo dňa 17. septembra 2019. Vzhľadom k tomu, že matka odmieta zásadne zmeniť svoje správanie a postoj k deťom, je v záujme detí, aby osobnú starostlivosť naďalej vykonával ich otec, preto navrhla rozhodnutie súdu prvej inštancie v odvolaním napadnutej časti ako vecne správne potvrdiť.

5. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany vo vyjadrení zo dňa 22. júla 2020 k odvolaniu matky uviedol, že odvolaním napadnutý rozsudok navrhuje ako vecne správny potvrdiť.

6. Z vyjadrenia matky k vyjadreniam Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany a Okresnej prokuratúry Piešťany k odvolaniu matky vyplynulo, že pracovníci ÚPSVaR Piešťany ako kolízny opatrovník mal. detí B. do dnešného dňa nevykonali ani jeden úkon, ktorý by bol v najlepšom záujme detí, hoci ich o to matka žiada od roku 2013. Medzitým najstaršia dcéra A. dosiahla plnoletosť, tá je zo všetkých detí najviac postihnutá a treba jej najviac pomôcť. Správy kolízneho opatrovníka predkladané súdu sú nezákonné, nespôsobilé ich postaveniu a kompetencii, proti najlepšiemu záujmu detí, ústne stanoviská pred súdom sú zavádzajúce, klamlivé. Pracovníčky ÚPSVaR Piešťany konajú násilne, čo potvrdili i svedkovia najmä pri E., ktorá chcela byť s matkou a pracovníčky konali proti jej vôli a proti jej záujmu (I. B. M., I. I. N., I. I. J.). Vo všetkých spisových značkách vedených na Okresnom súde Piešťany a týkajúcich sa detí B. je zapísané a listinnými dôkazmi doložené, ako všetky deti B. dlhodobo trpia, ako sú svojim otcom H. B. a s ním žijúcimi osobami dlhodobo manipulované a psychicky týrané, ako už takmer štyri roky neboli doma v G. XXX, ako sú neustále porušované práva všetkých detí B., najmä dodržiavanie najlepšieho záujmu detí, dodržiavanie práva detí na pravidelný, i keď v súčasnosti veľmi oklieštený styk s ich biologickou matkou, na dodržiavanie práva mal. detí na zachovanie vzťahu všetkých detí B. k obidvom rodičom, teda aj k ich biologickej matke, na dodržiavanie práva detí B. na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov, teda aj zo strany matky, na dodržiavanie práva detí B. na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi, takže aj s matkou a na dodržiavanie práva na ochranu duševného zdravia všetkých detí B. (dôkazom sú spisové značky vedené na OS Piešťany ohľadom detí B.: 13Em13/2017, 13P/122/2017, 13P/912019, 13P/194/2018, BEml2/2019, 9P/3312020, 9P/91/2019, 9P1148/2018, 6C/34/2018, ako aj konania už ukončené: 9P/85/2017, 9P/208/2018, 9PPOml/2018, 13P/214/2018, 9P177/2017, 9P/10912017, 13P/149/2017 - navrhuje a žiada všetky vymenované konania pripojiť a taktiež zdravotnú dokumentáciu všetkých detí B. navrhuje a žiada ako dôkaz pripojiť). Matka navrhuje, aby sa Krajský súd v Trnave s celou spisovou značkou ÚPSVaR Piešťany č. SDD 159/2013 a so všetkými skutočnosťami ohľadom detí B. zasielaných priebežne súdom oboznámil a vyhovel návrhu matky na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k mal. deťom - zverenie mal. detí B. do jej osobnej starostlivosti, určenie vyživovacej povinnosti zo strany otca k mal. deťom a odovzdanie osobných vecí mal. detí B. k rukám matky, lebo zmena výchovného prostredia je bezpochyby v najlepšom záujme všetkých detí B..

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávneným subjektom - účastníkom, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C.s.p.), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 C.s.p.), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 C.s.p.) a že odvolateľka podľa obsahu použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. e/ a f/ C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 C.m.p.) a dôvodmi odvolania (§ 66 C.m.p.), s prihliadnutím na prípadné vady konania iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 C.m.p.), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 C.m.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 C.s.p.), po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania dospel k záveru, že odvolaniu matky maloletých detí nie je možné priznať úspech, keďže rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutom výroku vo veci samej vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 C.s.p.), pričom vzhľadom na charakter a povahu veci bolo potrebné prihliadnúť na to, že C. dovŕšil dňa XX. mája XXXX 18-ty rok veku života (plnoletosť), automaticky stratil status maloletej osoby. V priebehu konania tak došlo k právnej skutočnosti, na ktorú súd musel prihliadať a nemohol v konaní ďalej pokračovať, preto vo vzťahu k zamietajúcejmu výroku ohľadom C. rozsudok súdu

prvej inštancie v zmysle § 388 C.s.p. zmenil tak, že konanie o návrhu matky na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k C. zastavil s poukazom na ust. § 161 ods. 2 C.s.p. v spojení s ust. § 2 ods. 1 C.m.p.

8. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, ktorý v danom prípade nie je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 65 a § 66 C.s.p.), bolo posúdiť, či v danom prípade boli splnené všetky zákonné podmienky obsiahnuté najmä v súdom prvej inštancie aplikovanom § 26 ZoR a zodpovedajúce skutkové okolnosti o potrebe zmeny doterajšej úpravy a vyhovení návrhu matky na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom D. a E. B..

9. Keďže súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na zistenie skutočného stavu veci pre posúdenie zamietnutia navrhovanej zmeny doterajšej úpravy vyhovením návrhu matky na zmenu úpravy rodičovských práv a povinností k maloletým deťom D. a E. B.. výsledky tohto dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom dospel k správny skutkovým zisteniam a zároveň vec i správne právne posúdil a odvolací súd sa stotožňuje i s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, s poukazom na § 387 ods. 2 C.s.p. konštatuje správnosť jeho dôvodov a odkazuje na správne a výstižné odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku.

10. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od skutkových alebo právnych záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľke. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dopĺňa iba nasledovné:

11. Skutočným záujmom dieťaťa je jeho riadna výchova a to zo strany oboch rodičov, pretože každý z nich plní svoju nezastupiteľnú a nenahraditeľnú úlohu. Je potrebné adresovať rodičom, že rodičovská vyspelosť, zodpovednosť a empatia vo vzťahu k chápaniu citových potrieb na rovnakej úrovni zaručuje a má viesť k obnoveniu narušených väzieb medzi maloletým dieťaťom a oboma rodičmi. Záujem nielen maloletého dieťaťa, ktorý by mali obaja rodičia sledovať, by naplnilo akékoľvek usporiadane roztrieštených vzťahov v rodine uvedomujúc si, že sú to práve rodičia, ktorí nesú zodpovednosť za výchovu a vývoj maloletého dieťaťa. Akýkoľvek súd nie je schopný takéto usporiadanie vzťahov zabezpečiť a je vhodné pripomenúť, že sú to rodičia (nie súdy, či znalci), ktorí nesú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa (uvedený záver vyplýva aj z uznesenie Ústavného súdu Českej republiky vo veci IV. ÚS 60/04). Aj z ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že v záujme dieťaťa spravidla je, aby bolo v starostlivosti oboch rodičov, kde každý z nich poskytuje dieťaťu láskyplnú starostlivosť a každý svojim dielom prispieva k osobnostnému vývoju dieťaťa, preto akékoľvek obmedzenie tohto aspektu rodinného života musí byť riadne a starostlivo odôvodnené, teda musí sledovať legitímny cieľ najlepšieho záujmu dieťaťa a byť tomuto cieľu primerané. Záujmy rodičov a detí majú byť vo vzájomnej rovnováhe, avšak zvrchovaný záujem dieťaťa v okolnostiach konkrétneho prípadu môže prevážiť nad záujmom toho - ktorého rodiča, pričom proporcionálne vyváženie záujmov medzi rodičmi a maloletými deťmi spočíva primárne na posúdení špecifických okolností daného prípadu zo strany všeobecných súdov, ktoré sú v bezprostrednom kontakte s účastníkmi konania. Základným zmyslom starostlivosti rodičov o dieťa musí byť vždy záujem dieťaťa (čl. 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa). V tomto ohľade všeobecne platí, že súdne konanie má byť vedené a prijaté opatrenia majú byť učené vždy v najlepšom záujme dieťaťa (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa).

12. Je však v neprospech dieťaťa, ak so psychikou dieťaťa manipuluje niektorý z rodičov, pretože práve to predstavuje ohrozenie jeho zdravého vývinu. V konaní na súde prvej inštancie bolo nepochybne preukázané, že matka vykonávala svoje rodičovské práva škodlivým spôsobom, narušujúcim zdravý vývoj osobnosti maloletých detí, ktorým škodil jej kontakt s nimi, preto súd prvej inštancie dôvodne zamietol návrh matky na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom D. a E. B.. Maloleté deti samé prejavili svoj názor, a to, že ho neprejavili pred súdom, kde by nemohli byť prítomné iné osoby (pozn.: ani rodičia, pretože výpoveď maloletých by mohla byť ovplyvnená napríklad konfliktom lojality a pod.) nemá žiaden relevantný vplyv na vierohodnosť ich prejavu. Pokiaľ súd prvej inštancie zvolil spôsob zistenia názoru maloletých, prostredníctvom orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, resp. znalcov alebo z v konaní predložených listinných dôkazov, bolo to plne v jeho kompetencii, pričom nevykonanie navrhnutého dôkazu účastníkom konania nie je možné považovať za

odvolací dôvod zmysle § 365 ods. 1 písm. b) C.s.p. t.j., že by tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, čo by odôvodňovalo zrušiť prvoinštančné rozhodnutie v zmysle § 389 ods.1 písm. b) C.s.p.

13. Vzhľadom na uvedené odvolaciemu súdu neostala iná možnosť ako odvolaním napadnutý prvý výrok rozsudku súdu prvej inštancie vo vzťahu k zamietnutiu návrhu na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom D. a E. B. (zverenie detí do osobnej starostlivosti matky, určenie vyživovacej povinnosti otcovi voči deťom a odovzdanie osobných vecí detí) ako vecne správny potvrdiť (§ 387 ods. 1 C.s.p.).

14. V zmysle § 52 C.m.p. žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

15. V zmysle § 53 C.m.p. v konaní vo veciach určenia rodičovstva a v konaniach vo veciach notárskych úschov môže súd priznať náhradu trov konania účastníkom, ktorí mali vo veci úspech, proti účastníkom, ktorí úspech nemali, ak to možno spravodlivo požadovať.

16. V zmysle § 55 C.m.p. súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

17. V zmysle § 58 C.m.p. o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

18. Rozhodovanie o trovách konania je imanentnou súčasťou rozhodovacieho procesu. V konaniach podľa C.m.p., a to vzhľadom na okruh vecí, ktoré sú prejednávané v režime tohto zákona, ako aj z dôvodu prítomnosti verejného záujmu, ktorý je prítomný v prevažnom okruhu týchto vecí, nie je možné uplatňovať preventívnu a sankčnú funkciu, ktorá sa uplatňuje pri rozhodovaní o náhrade trov konania v konaniach podľa C.s.p. Konania podľa C.m.p. sú spravidla uskutočňované vo verejnom záujme a aj prípadnému navrhovateľovi, pokiaľ sa konanie začalo na jeho návrh, nemožno klásť na ťarchu, ak konanie vyvolal, hoci si nebol úplne istý, či súd jeho návrh vyhovie. Okrem prítomnosti verejného záujmu je možné hovoriť aj o ďalších dôvodoch, prečo sa v mimosporových konaniach nevychádza z koncepcie sankčného mechanizmu trov konania. Jedným z nich je aj jednoznačnosť nastavenia miery úspechu v týchto konaniach, keďže súd v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu, môže prekročiť návrhy účastníkov a prisúdiť viac (§ 40 C.m.p.), ďalším dôvodom je práve skutočnosť, že konanie podľa Civilného o poriadku možno začať aj bez návrhu (§ 23 ods. 2 C.m.p.).

19. C.m.p. v ustanovení § 52 upravuje základnú zásadu náhrady trov konania v mimosporovom procese, podľa ktorej žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pokiaľ zákon v nasledujúcich ustanoveniach neupravuje inak. O povinnosti nahradiť trovy konania (pokiaľ nejde o trovy konania štátu) rozhoduje súd len na návrh oprávneného účastníka (§ 57 C.m.p.). Všeobecné pravidlo, podľa ktorého si každý z účastníkov platí trovy konania sám (§ 49 C.m.p.) a žiaden z nich nemá ani nárok na ich náhradu od iného účastníka, je prelomené v dvoch prípadoch. V prvom prípade náhradu trov konania možno priznať, ak to ustanovuje zákon, a to v konaní vo veciach určenia rodičovstva a v konaniach vo veciach notárskych úschov môže súd priznať náhradu trov konania účastníkom, ktorí mali vo veci úspech, proti účastníkom, ktorí úspech nemali, ak to možno spravodlivo požadovať (§ 53 C.m.p.) a v druhom prípade vo všetkých konaniach podľa C.m.p., ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé (§ 55 C.m.p.). Ak nie sú splnené podmienky pre aplikáciu ustanovenia § 53 alebo § 55 C.m.p. súd v meritorom rozhodnutí rozhodne o trovách tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (§ 52 C.m.p.).

20. Je potrebné súdu prvej inštancie vytknúť nesprávnu aplikáciu zákonných ustanovení C.m.p. o náhrade trov konania, konkrétne ustanovenia § 58 C.m.p. V zmysle uvedeného ustanovenia súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, rozhoduje tak o nároku na náhradu trov konania, ako aj o výške trov konania, pričom súd prvej inštancie v rozsudku napadnutom odvolaním nerozhodol o nároku na náhradu trov konania, preto pochybil, keď takto rozhodol, nakoľko meritorne rozhodnutie v konaniach podľa C.m.p. musí obsahovať tak výrok o základe, ako aj výrok o výške trov.

21. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v závislom treťom výroku o vyhradení si rozhodovania o náhrade trov konania samostatnému uzneseniu, zrušil podľa ustanovenia § 389 ods. 1 písm. b)

C.s.p. a vec mu vrátil v tejto časti na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, keďže nedostatok spočívajúci v nesprávnom procesnom postupe súdu prvej inštancie nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 C.s.p.), bude opätovne rozhodnúť o náhrade trov konania (o nároku i výške) všetkých účastníkov a rozhodnutie o náhrade trov konania riadne, presvedčivo odôvodniť, najmä ak by bolo namieste použiť výnimku zo zásady uvedenej v ustanovení § 52 C.m.p. t.j., že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak C.m.p. neustanovuje inak.

22. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o náhrade trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

23. K prijatiu tohto rozsudku došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednohlasne (§ 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je podľa § 421 C.s.p. prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C.s.p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods. 1 C.s.p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C.s.p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.). Súd poučuje strany o ich práve zvoliť si advokáta a o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).